

✘ Contra l'exclusió financera
✓ **XARXA DE MUNICIPIS PELS
DRETS BANCARIS BÀSICS**

**Contra l'exclusió financera, serveis bancaris
públics**

*Impulsem una Xarxa de Municipis pels Drets
Bancaris Bàsics*

L'exclusió bancària, un efecte de l'oligopoli dels grans bancs

La gran banca privada està fracassant a l'hora de garantir els serveis financers bàsics a tota la població. Patim un greu problema d'exclusió bancària.

D'una banda, els bancs es concentren cada cop més en la clientela "preferent", aquella que li pot reportar beneficis. I deixen a l'estacada, en el millor dels casos, els petits clients, que veuen com cada cop han de pagar més comissions i més altes per serveis bancaris bàsics com obrir un compte corrent. En el pitjor dels casos, proliferen pràctiques que es poden qualificar d'usura, com per exemple aprofitant situacions com les que provoca la precarietat laboral i l'existència de treballadors pobres per oferir préstecs immediats amb un alt tipus d'interès.

Paral·lelament, la digitalització dels serveis bancaris està agreujant el fenomen de l'exclusió bancària. Especialment les persones grans es veuen superades per uns serveis que cada cop més es presten exclusivament en formats digitals. Molts denuncien que s'han sentit humiliats i desatesos quan han demanat ajuda a unes oficines bancàries que cada cop estan menys pensades per atendre aquestes persones.

Aquesta exclusió bancària creixent no és cap casualitat. És una conseqüència de l'oligopoli bancari que s'ha imposat a l'Estat.

✘ Contra l'exclusió financera

✓ XARXA DE MUNICIPIS PELS DRETS BANCARIS BÀSICS

En les darreres dècades, com causa de la liberalització bancària a finals del segle XX i aprofitant la crisi financera d'inicis del segle XXI, els grans bancs, amb connivència d'alguns governs, han arrasat el sistema de banca minorista. Quatre grans grups concentren un oligopoli bancari que es lucra amb activitats especulatives i no necessita els depòsits de persones i famílies ni té incentius per fer costat a petites empreses i autònoms.

L'emergència d'aquest oligopoli bancari ha comportat en els darrers anys milers d'acomiadaments, el tancament de desenes de milers d'oficines bancàries i deixar sense cobertura bancària a milers de pobles i regions de Catalunya i d'Espanya. Segons la plataforma per una Banca Pública, en l'última dècada ha tancat la meitat de les 45.000 oficines bancàries que hi havia a l'Estat el 2008, i s'ha acomiadat o prejubilat més de 100.000 persones del sector. Més de 4.000 pobles i ciutats de tot l'Estat s'han quedat sense cap oficina. Un estudi de CCOO assenyala que el nombre d'entitats bancàries a l'Estat ha passat de 88 el 2007 a 12 grups el 2019, i que Espanya és l'estat que més ha reduït la seva xarxa bancària des de l'esclat de la crisi del 2008.

Els serveis bancaris bàsics, un dret ciutadà

Davant d'aquesta exclusió bancària, recordem que accedir a uns serveis bancaris bàsics són un dret ciutadà.

Així ho recull la Unió Europea en la seva directiva 92/2014 i també l'Estat en la seva transposició d'aquesta directiva, que va fer mitjançant el Reial Decret 164/2019.

Així ho diu Europa. I així ho garanteixen molts estats membres de la UE. A molts països del nostre entorn, la gran banca encara coexisteix amb un ampli desplegament territorial de caixes d'estalvi, cooperatives de crèdit, o banques regionals. Exemples d'això són les Sparkassen alemanyes; les mutualitats de crèdit franceses; o la unió de 180 cooperatives finlandeses a OP Financial Group, per citar només alguns exemples que també trobem a Itàlia, Noruega, i altres estats europeus.

✘ Contra l'exclusió financera

✓ XARXA DE MUNICIPIS PELS DRETS BANCARIS BÀSICS

Nosaltres hem perdut aquest ecosistema. Hem perdut el teixit bancari arrelat al territori, que garantia uns serveis bancaris bàsics, que reinvertia els seus beneficis en obres socials i que era un aliat del desenvolupament econòmic del territori on desenvolupava la seva activitat, donant crèdit a persones autònomes i petites i mitjanes empreses.

La desertificació financera és un preludi de la desertificació social i econòmica d'unes comarques i regions cada cop més buidades.

Els municipis, llavor d'alternatives

Davant d'aquesta evolució, cada cop més persones i entitats estan dient prou. La iniciativa *Somos mayores, no idiotas*, impulsada pel jubilat valencià de 78 anys Carlos San Juan, ja ha rebut més de mig milió de suports. Nombrosos sindicats, començant per CCOO i la UGT, han alertat contra l'exclusió bancària que pateixen cada cop més persones. La Plataforma per una Banca Pública ha analitzat detalladament el problema i ha elaborat propostes d'actuació.

Els municipis també hem de ser part d'aquest moviment en defensa dels serveis bancaris bàsics per a tothom. D'aquest moviment en defensa del nostre veïnat i de les perspectives de desenvolupament econòmic dels nostres territoris.

Per això volem proposar solucions. Solucions que siguin reals i estructurals. Responsables i valentes.

No volem vendre fum, aprovant propostes als nostres consistoris que poden generar titulars, però que tenen poques perspectives i poca viabilitat.

Tampoc volem que l'exclusió bancària es resolgui amb un altre rescat a la banca. Després d'haver rescatat amb 60.000 milions de recursos públics que no han estat retornats la gran banca privada, la solució a l'exclusió bancària no pot passar per abocar encara més recursos públics perquè aquests mateixos bancs segueixin prestant els serveis que es neguen a prestar, malgrat els beneficis que registren anys rere any.

✘ Contra l'exclusió financera

✓ XARXA DE MUNICIPIS PELS DRETS BANCARIS BÀSICS

Cal una resposta que vagi a l'arrel del problema.

Per això reclamem als governs de l'Estat i de la Generalitat que impulsin una regulació valenta que obligui les entitats financeres a garantir uns serveis bancaris bàsics accessibles per a tothom.

Per això reclamem a les autoritats competents en matèria de consum que obrin expedients informatius que siguin necessari per identificar les pràctiques d'usura i exclusió bancària i adoptar les mesures i sancions que correspongui.

Però no només reclamem solucions. També despleguem les que podem en l'àmbit de les nostres competències i les nostres capacitats.

Per això, impulsem la Xarxa de Municipis pel Dret als Serveis Bancaris Bàsics.

Aquesta xarxa està oberta a qualsevol entitat municipal, comarcal o regional que vulgui sumar-s'hi i neix amb l'objectiu d'estudiar la creació d'entitats bancàries municipals que garanteixin, des del sector públic, l'accés a uns serveis bancaris bàsics.

Quan el sector privat, l'oligopoli bancari, fracassa en la garantia dels serveis bàsics, cal una resposta pública.

Els municipis no tenim la capacitat financera per impulsar caixes d'estalvi. Però podem innovar tot aprofitant el marge d'acció que obre la regulació de les fintech per impulsar serveis financers que garanteixin que a les nostres ciutats tothom pot disposar dels serveis bancaris bàsics i pot rebre una atenció adaptada a les seves necessitats i capacitats.

Fent-ho, posem la llavor d'un sistema bancari renovat. Fent-ho, demostrem ara i aquí, als nostres municipis, que hi ha alternativa. I que, amb valentia, és possible un altre sistema bancari. Com el que tenen a altres indrets d'Europa. Que garanteixi els drets bancaris de tothom. Arrelat al territori. Compromès amb el seu teixit productiu, i amb el seu progrés econòmic.

✘ Contra l'exclusió financera
✓ **XARXA DE MUNICIPIS PELS
DRETS BANCARIS BÀSICS**

Municipis adherits

Castellbisbal

Corbera d'Ebre

El Pinell de Brai

El Prat de Llobregat

La Palma de Cervelló

La Sènia

Montcada i Reixac

Montornès del Vallès

Pallejà

Sant Feliu de Llobregat

Sant Iscle de Vallalta

Santa Perpètua de Mogoda